

Szerkesztőségi Iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** nyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben postai utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A testgyakorlatok és a nemzet hadereje.

(P. J.) Ma már a harc nem a párok küzdelmén, s a harcosok különös testi erején, hanem főleg a több és a lehetőleg jobb fegyvereken dől el. — A harcosok száma és a fegyvernemek jósága mellett ma csak másodrendű kérdés a katonák testi ereje. — Mig a népek hős korában egy vitéz katonát csapatokat vert le erejével: ma egy gyenge ifju kitünő fegyverével óriásokat verhet le.

És mindemellett a kormányok és népek legfőbb törekvése még ma is a katonaság testi erejének és ügyességének nevelése. E látszólagos ellentétnek alapja az emberi nemnek a civilizációval lépést tartó gyengülése.

Minden lépés, mely a kényelmesebb élethez visz, munkától ment fel s erőnkét gyengíti. Amig minden munkát testünk nyers erejével végeztünk, e munka edzetté, izmossá tett; s hogy a gépek a természeti erőkkel helyettünk dolgoznak, erőnk a nyugalomban elvész. — A legerősebb emberek bizonyul akkor éltek, mikor a követ emelő-rud nélkül kellett töva gördíteni, s a vadat a kar pusztá erejével kellett leverni. S a leggyengébbek bizonyul abban a korban élnek, melyben a gépek felmentvén e megélhetési munkától, ezt másféle munkával nem pótolják.

Hozzájárul ez általános gyengülés mellett még az ifjuság ereje csökkentéséhez korunk laza erkölcsé, a romlott családi élet ezer ferdesége. — Mind ez annyira satnyává teszi a különben ép és erős testtel született gyermekeket, hogy mire az állam testi vizsgálata alá kerülnek, igen sokan már a mai könnyű fegyverforgatásra sem alkalmasak.

E bajon pedig azáltal már késő segíteni, hogy a besorozott katonát kezdjük erősíteni, mert így csak a már beváltakat képezük úgy ahogy, és a harcra nem teszünk többet alkalmassá. Az igazi katonanevelő intézetek, melyekben a nemzet hadereje rejlik, csak a testgyakorló helyek lehetnek. A gyermekek testi nevelése nemcsak nemes, emberi kötelességünk, de erre utal a nemzet bizton-

sága is. A görögök magas műveltsége és hatalmas hadereje egyaránt tápot nyert a testi nevelésben.

A görögöknél ép úgy szükség volt az ifjak mesterséges testi nevelésére, mint az ujkorban. Mert náluk a testi munkától felmentő gépeket, a rabszolgák képezték.

Görögország csak addig maradt nagy, míg a testgyakorlatokkal edzetté tette ifjait, míg az élvezetes munkával ép erőssé vált hadsereg volt bátyája.

Sokkal közelebb fekvő s meggyőzőbb példa a testgyakorlatok harcra képesítő határa a két német-francia háború. Németország legnagyobb és legdicsőbb háborúi a német torna fejlődésekor s virágzásában vívattak. A nagy Napoleont a német tornászok által vezényelt csapatok verték meg, s Páris ismét a tornában erősödött hadsereg övezte körül.

Hanem legvilágosabban belátjuk, hogy a katonaság kiképzését mennyire elősegíti rendszeres testgyakorlatok üzése, ha keressük, hogy mily tulajdonok kívánatosak a mai katonában és mennyiben fejleszti ezeket elő egyik vagy másik testgyakorlat.

Az első dolog, hogy a lovas lovagolni, a gyalogos gyalogolni tudjon a lehető kitarással. Mindkét ügyességet és a rá szükséges erőt a nekik megfelelő gyakorlatok fejlesztik. Különösen a járás és futás, a kitarító gyaloglások veszik leginkább igénybe a katonák erejét s ki csak annyit jár és fut katonasága előtt, mennyire kényelmes körülményei készítetik, bizony kidül már az első nagyobb hadgyakorlaton.

A különös katonai gyakorlatok, a legnagyobb feladatok könnyű elviseléséhez legelső a minden izében ép és erős test, a fáradtságok türéséhez szokott kitarító szervezet és az erős akarat. Mind ezt a legkönnyebben, élvezettel megszerezzen a tornázás, futás, gyaloglás, ökölvívás stb. szórakoztató gyakorlatokkal. Ugy annyira megkönnyítik e különönmű testgyakorlatok a katonák kiképzését, hogy az államoknak a hadsereg erejét már a gyermekkortól kellene nevelni. — A katonai fegyelmet, le-

leményességet, bátorságot, lélekjelenlétet, baráti önfeláldozást a helyes testi neveléssel a még gyermekifjuba öntve, benne a nemzet derék katonát és ép erős embert nyer.

De, hogy a helyes testi nevelés a nemzet haderejét számbavehetőleg nevelhesse, általánossá kell válnia, nemcsak az iskolában, de az egész társadalomban. — Ezt elősegíteni tehát minden állampolgár első kötelessége.

A rimaszécsi választókerület választóihoz!

Tisztelt választók! A folyó hó 1-én Rimaszécsen tartott értekezleten azon megítéssel bizalomban részesültem, hogy a jelenvolt mindkét ellenzéki párt tagjai a képviselőjelöltséget a jövő országgyűlésre nekem ajánlták föl. — Az értekezleten jelen nem lehetvén, habár a folyó hó 11-én nálam megjelent küldöttség előtt politikai nézetemet kifejtém is, kötelességet vélek teljesíteni, midőn programmat a kerület összes választóinak tudomására juttatni kívánom.

Az én programmom egyszerű és rövid; én a függetlenségi párt híve vagyok; mert a 67-iki kiegyezést hazánkra nézve soha kielégítőnek nem tartottam, s hogy e felfogásom nem volt téves, arról 1878. óta az események még inkább meggyőztek; s mivel teljes hiedelmem, hogy ez alapon a kívánt eredményt soha el nem érik, bármily kitünő egyének kormányozzanak is, mert ha az alap nem jó, az épület bármily mesteremű legyen is, az első rázkódásnál romba dől. — Ez eszmétől áthatva, törekvésem oda irányul, hogy e kiegyezés megváltoztatására békés s törvényes uton teltségemhez mérten, minden lehetőt megtegyek.

Másik főtörekvésem — hazánk mindenekfelett földművelő ország lévén. — annak gazdasága, de egyszersmind ipara s kereskedelme érdekében is minden lehetőt elkövetni, hogy az mielőbb s mentül nagyobb mérvben felvirágozzék, s ez által hazánk mindenik polgára képesíttessék a reá nevezendő adóteher könnyebb elviselésére, — világosan kijelentvén itt azt is, hogy ezen adóteher tovább fokozását s még súlyosabbá tételét megengedhetőnek semmi körülmények között nem tartom, mert az adózási képesség már ma is erősen ingadozik, pedig olyan ország, mely nem csak maga, de annak polgárai is folytonos anyagi zavarokkal küzködnek, sem a szellemi haladás, sem a politikai önállás terén kellő erőt kifejteni képes nem lehet. E részben egyéni szabadságot minden pártfegyelmetől menten feltartom s mindazon indítványt, mit e czélra üdvösnek s jónak tartok, bárkitől vagy bármely oldalról jöjjön is, szavazatommal támogatni s elősegíteni kívánom.

T Á R C Z A.**Hallom hogy még . . .**

Hallom hogy még emlékezel rám
S mondod: „Jó gyerek volt szegény,
Ha szó van rólam s elmélazol
Szerelmünkön mint bús regén.
Teheted azt, de tedd is kérék,
Azzal kit sem bántasz te meg:
Mert nálam hidd el senki téged
Hivebben nem szerethetted.

Gondolj néha arra a lángra,
Mely mint oltárt körülölelt, —
Melynek te voltál csak világa
S benned egy menyországra lelt.
Megérdemli örök keserem,
Hogy ne feledj végképen el —
Mert nálam hidd el senki téged
Nem siratott több könnytvel.

Emlékezz rám másnak karjában,
Ha ajkadon más csókja ég.
— Óh nem szentségtörés az hidd el:
Átálmodni mi veszve rég!
Nincs okod, nincsen szégyenkezni,
Hogy rólam megemlékezel. —
Mert angyalom azt hidd el téged
Szivem soh' sem feledhet el!

Gróf Vay Sándor.

Fővárosi levél.

Budapest, május 27.

A fővárosban kezdődik már az a saison, mikor a fővárosi embert legjobban érdekli a — vidék.

A forró füledt levegő ónsúlyként nehezedik az emberre; a por rekedtte fajtja a torkot, a napfény a fehér falakról visszaverődve vakítja a szemet s oly bágyadtan tá-molygunk a megpuhult aszfalton, mintha csak a kórbázból kerültünk volna ki mindannyian.

Feltűnt a jeges kávé és fagyalt évadja, s a mindennapi kenyérnél is nélkülözhetlenebbé vált a — hűsítő.

De a hűsítőre még más okból is nagy szükség volna mindenütt. — a hol tudniillik csak választások folynak, mert nem egy helyen kezd már némelyiknek fejébe szállni a — forróság.

Eddig az volt a panasz, hogy a választások iránt kevés érdeklődés mutatkozik az országban. Az idén ez ellen nem lehet panasz. Minden párt erősebb akéziót kezd — a maga eszközeivel s a választásoknál lesz kilátás egy-két fejbeverésre is.

A képviselőjelöltek egyre-másra járnak faluzni, s a fővárosban majd minden utcában támad egy — zászlókereskedés.

A mennyire kezd élelmes lenni a főváros, nemsokára fog létesülni egy — szavazat-kereskedés is, s egyes nagykereskedő házak választói kerületek végeladását fogják hirdetni a lapok legutolsó oldalán.

A lapok első oldalai már különben is tele vannak választási dolgokkal, a női olvasó közönség nagy bosszankodására.

A nőknek már csak egyetlen reménye van, s ez a — fürdő saison, melynek tudósításai pedig aztán a férfiak hátát fogják borzongatni.

„Jelen voltak: így kezdődik s végződik így: „s még számosan a diszes hölgykoszorúból” Ez azoknak a tudósításoknak a legfontosabb része a nőkre nézve s ha az egyes nevek mellett még az egyes toillettek leírása is megvan, a nőcske tulboldog, a férj pedig kétségbe van esve.

A fürdőkre egyáltalán igen sok nő csak azért megy, hogy a fürdői bálók és kirándulások „jelen volt“-jai között az ő neve is tárgyalasson, s a férjnek azért kell az egész télen át az íróasztal mellett görnyednie, hogy a nő e nagy gyönyörőségét néhány száz forinttal megvásárolhassa.

Hanem a fővárosi embereknek a fürdőkre s falukra költözésének a vidéki ember csak örvendhet. Nem csak a vidéki társadalmi élet lesz ez által élénkebb és mulatságosabb, hanem kiszámíthatatlan az anyagi haszon is, mely ez által a vidékre hármod. Azért hát csak ki kell tűzni a választási zászlót: „Vagy megszülni a fővárosban, vagy vidékre menni.”

Indiskrét.

Utí rajz.

Hamburg, apr. 15.

Berlint 12-én hagytam el. A városból kiérve még egy darabig gyönyörködtem az emelkedés jeleiben, a gondosan beművelt kertek s az itt sem hiányzó villákban, aztán Spandau-nál a híres erősnél csatlakozva a fővonathoz, robogtunk tova az egyhangu, sovány rónán. Az ablakok résein beszált a finom homok minden védekezés daczára, s a vonatot, bár máskülönben szélesend volt, porfelhő kísérte. Nevezetes várost alig értünk, s átvágyva Mecklenburg déli csücskét érkezünk be 5 1/2 órai ut után Hamburg árboczerdős városába.

Ünnep előtt lévén, a kikötőben nem volt föltöttebb nagy a zaj, utra nem készült hajó egy sem, csak a horgonyozókat szabadították meg terheiktől. Amott new-castlei szentet raknak a „schluttera,” mely azt a várost átvágó csatornákon — fleet — a raktárba szállítja; emitt sürgősen rakják ki a Norvégiából érkezett jégkoczkákat; a matrózok egy része már az ünnep estéjét élvezve, pipászó mellett üldögél a számtalan korenmák előtt s nyugodtan nézi a megszokott munkát; közbe-közbe hangzik a kikötőbe érkező hajók és vonatok füttye.

A kikötő fölött elterülő magaslatról, onnan hol a „Deutsche Seewarte“ is áll, jutalmazó kilátás nyílik az Elbe hajókkal fedett vizére, a tul elnyuló rónára s észak-nyugat felé, honnan a tenger hűsét hozza felénk az esti szellő.

Hamburg a birodalom, sőt a continens legjelentékenyebb kikötője, évi forgalma meghaladja a 2000 millió marokot, az angol czikkeknek nagy része, melyek előzőnk Euró-pát, itt megy keresztül, most is csapatostól állanak a kikötőben az angol cséplőgépek, melyeknek hivatása, hogy buzáinkat verje el még e nyáron. Régi jogaitól s dicsőségéből megmaradt igen sok maig is, souverenitási jogai vannak most is. A várost kormányozza a senatus s quasi alsó kamara a „Bürgerschaft.” A szabad kikötőtől ugyan megfosztotta Bismark, de azért még maig is verethet pénzt s belügyeit önállóan intézheti.

A régi Hausa- városból kevés épület maradt, kitolták ujak s elpusztítá a tűz. Van azonban sok érdekes utcája s floetje — laguna — ma is. A kikötő környéke természetesen piszkos, a házak meszeletlen, vakolatlan vörös téglák-

Sokat beszélni a bővebb részletekre becsátkozni szükségesnek nem tartom, csak azon elvi álláspontot kívántam tisztelt választóimmal megismertetni, melyet a parlamentben megválasztásom esetén elfoglalni akarok, s örömemre fog szolgálni, ha e meggyőződésem nyilvánítása tisztelt választóim nézetével s helyeslésével találkozand.

Uzapanyt, 1884. május hó 19-én.

Bornemisza István.

A népkönyvtárakról.

Palotákat építünk városainkban, a tudományokat virágoztatjuk, a művészetről lelkesedve szólunk, szóval kifejtjük a szép ízlést, a kellemest hajhászuk, nagyszerűt ohajtunk mindenben, csak egy dolog van, mit mindenek felett kellene kifejtenünk, hogy évezredek múlva is tanuljanak bennünket tisztelni más nemzetek s épen ez irányban teszünk vajmi keveset.

Ha egyszerűen kimondom, hogy ezt a dolgot népe-erkölcsnek nevezik, sokan lesznek, kik megütözközve vetnek föl néhány érvet, melyekből kilátszik, hogy soh sem volt honunkban oly erős lábou a népoktatás ügye, mint épen napjainkban. S ez állításnak jogosultságát el lehet fogadni, de a népeköles állapotot csak egy pillanatra, mert a hossz-as foltolgatás, a gazdag tapasztalat, csakhamar megfosztják meztől a diszleő babut s kidurran a külső baj alá takart fűrészpör.

Mindazonáltal nem vitatok oly dolgot, melyhez a falusi könyvtáraknak csak közvetett álláspontjuk van s a jelen ezikk eszméjének természetével nem egészen azonos.

A népkönyvtár eszméje régi eszme, azonban fájdalom, hogy csak eszme. A hol létezik is, ott sem nagy erkölcsi haszonnal jár.

Kevés a jó könyv, mert kevés a jó író, sok a haszontalan könyv, mert sok a selejtes író. Ezzel egyik bibe meg volna fejte, a másik ének a népkönyvtárosról szól, ki a könyvet kiadja, de nem nézi meg, hogy kinek adja, röviden mondva nem ismeri olvasóit.

Minden esetre szükségesek a jó kezelők, de ha lovat vettünk szekerre csak kerül. Adjunk lendületet a jó népkönyvtári piacnak, a roz könyvek lapjaiba pedig sajtot se takarjunk, s lesznek jó könyveink, melyek a szivet nemesítik, a közönyt lügra gyuttják, a setét babonát felvilágosítással űzik tova, az emberi méltóságot egész pompájában tüntetik fel, a vallást meggyőződéssé érlelik, hogy az ösztön helyett az akarat váljék élsőnek: így leszen a nép erkölcsös s a haza boldog.

Azt hiszem, de a tapasztalat is arra vezet, hogy bármi szegény is a község, mindig vannak kiadásai, és pedig oly kiadásai, melyek ügyes községi gazdálkodás mellett elkerülhetők, de nemeskeblű adományozók sem hiányzanak, s ez ügyben, mivel nemes ügy, a kérés csak fokozza azok becsületét, kik önzetlenül törekednek a haza javán s a nép erkölcsi hanyatlása orvoslását nem bízzák az időre, mint a könnyelmű szüle roz gyermekének javulását, mert örködnék a nép igazgyöngye, az erkölcs fölött — figyelemmel kísérik a kor szüleményeit, követeléseit, fölkeresik s megnyitják a közboldogság újabb forrásait, megelégedést szereznek a népnek, virágoztat a hazának, hatalmat s dicsőséget ohajtanak a nemzetnek.

Egy alkalommal kulisszák mögül szemlélttem, midőn egy serdülo leányka „Fabiola nővére” című könyvet kezében tartva, üde arczán szemeiből patakzó könnyek pergett alá. Senkit sem vélt körülte lenni, mert a jószág forrása szegény-pir nélkül engedő igazgyöngyeit hullatni a könyv lapjaira.

Tiszta lelke ártatlan vonásain tárultak elem, melyből keblének viharos küzdelmeit olvashattam. Egy fohász, a könyvnek felszárának s a leányka tovább olvasott.

Mit gondolkodnak önök sok közül, ez egy felhozott tapasztalatom felől? — Bizonyára ítéleteik nem lesznek hátrányára a népkönyvtáraknak, főkép ha felhozom, hogy az a leányka csak egy szegény vinezellér leánya volt, ki a vasárnap délután olvasgatással tette magának kellemessé. Tisztuljon az eszme s tett váltsa fel az ohajt, — kivesz ott a gyom, hol nem hüsel a kertész.

Némethy Kálmán.

ból rakvák össze és pedig a lehető egyszerűen. Elkészítik a ház vázát fából, közeit berakják téglával, födelét eseréppel s kész a ház. Az ablakokból azonban még sem hiányzik a virág, az asztalról nem a hófehér terítő s a szegényes lakásokból nem a jólét.

A hotelek és a koresmák száma természetesen igen nagy. Ez utóbbiak legtöbbször földalatti helyiségek, de mind a mellett a legalsókat lebbszámitva kedves, barátságos berendezéssel. Az étlapon persze sűrűn fordul elő az osztriga, nem hiányzik a hal soha, bőven szerepel minden fajtája a tengeri rákoknak; aránylag annál ritkábban a marhahús.

Husvét első napján szakadt az eső erősen, azt hittük vége nem lesz soha. Tegnap azonban kiderült s csak reggel borítá köd az Alstert. A Seevarte azt állítja, hogy nem lesz roz idő, a fekete tábla, melyen a vihar jelzések állanak, üres, így tehát General Steam New Company hajóján a „Kerstel”-ben bizva, indulhatunk a 40—50 órai londoni utra.

Dr. Bernáth István.

A fuchsiák.

A fuchsiák lefüggő biborpiros virágcsengetyüikkel nagyon diszesítik a virág ablakokat; mindenhol, de kivált a magyarországi bányavárosokban: Besztercebányán, Selmeczen, különös előszeretettel ápolják, pedig még nem telt egy század sem le a mióta azok, mint disznóvények Európában meghonosodtak. Déli Amerika és Mexikóban több mint 30 faja vadon terem. Az apró levelű fuchsia, Fuchsia microphylla, Kunth-Mexikóban, Jurullo kihült lejtőin tenyészik, amaz igen érdekes hegy oldalakon, mely megrepedezve 1759. évben izzó és folyékony lávát hányt és ársztott szét. A eserjés fuchsia, Fuchsia arborescens L. ugyancsak Mexikóban majdnem öt méter magasra nő. Több fajai a Peru és Chilin végig-nyuló Cordilerákon fordulnak elő s végig vonulnak Amerika legdelibb csúcsáig. Chiliben a Valparaiso magaslatain valóságos sűrű bokrokat képeznek s a nedvességben, gazdag völgyeletekben rendkívül buján nőnek. Az esős évszak tartama alatt meglepő szép pázsit szőnyeg lepi el az egész tájt, mely a fuchsiák gyönyörű virágaival van tarkázva, azonban hogyha a száraz, meleg hónapok bekövetkeznek a zseggébb növényzet elszárad, por-

Meghívó.

A rimaszombati egyesült port. gymnasiumban 1884. június-hó 15—25. napjain tartandó vizsgálatokra.

Sorrend: június 15-én (vasárnap) d. u. 3 órakor Kazinczy-ünnepély a gymnasium nagytermében. Ugyanekkor rajzkiállítás a VI. osztály termében.

Június 18—23-napjain szigorlatok; még pedig: Június 18. (szerdán) d. u. 2 órakor a vallástamból az I—VI. osztályban.

Június 19. (esőtörtökön) d. e. 8 órakor a magyar és latinnyelvből a VI. osztályban; d. e. 8 órakor szám és mértanból a III. osztályban; d. e. 8 órakor magyar és latinnyelvből az I. osztályban; d. u. 2 órakor növénytan és németnyelvből az V. osztályban; d. u. szám és mértanból a IV. osztályban, d. u. latin és magyar nyelvből a II. osztályban.

Június 20-án (pénteken) d. e. 8 órakor latin és magyar nyelvből az V. osztályban, d. e. ásványtan és földrajzból a IV. osztályban, d. e. szám és mértanból az I. osztályban, d. u. 2 órakor állattan és németnyelvből a VI. osztályban, d. u. latin és magyar nyelvből a III. osztályban, d. u. szám és mértanból a II. osztályban.

Június 21. (szombaton) d. e. 8 órakor mathesis- és történelemből az V. osztályban, magyar nyelv és történelemből a IV. osztályban földrajzból az I. osztályban, d. u. 2 órakor görögnyelvből az V. VI. osztályban, német nyelv- és földrajzból a II. osztályban.

Június 22. (vasárnap) d. e. 10 órakor a gyorsírástamból az V. VI. osztályban, d. e. 11 órakor a franczia nyelvből, d. u. 6 órakor a tornásztamból a gymnasium udvarán.

Június 23. (hétfőn) d. e. 8 órakor mathesis és történelemből a VI. osztályban, d. e. latin és németnyelvből a IV. osztályban, d. e. földrajzból a III. osztályban, d. u. 2 órakor vallástamból az V. VI. osztályban, d. u. német nyelv és történelemből a III. osztályban.

Június 25. (szerdán) nyilvános kövizsgálatok még pedig: d. e. 8—10-ig az V. és VI. osztályban, 10—12-ig a III. és IV. osztályban, d. u. 2—4-ig a II. osztályban, 4—6-ig az I. osztályban a nagyteremben. A tanügybarátait tisztelettel meghívja

Rimaszombat, 1884. május 30-án tartott tanári üléstől: az igazgatóság.

Meghívás.

A paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas nővérek rozsnói leánytanodájában az 1884. évi nyilvános zárvizsgálatok a következő rendben fognak megtartatni:

Június 16. d. e. (kezd. 8 órakor) a II. osztályban; június 17. d. e. (kezd. 8 órakor) az I. osztályban, d. u. (5 órakor) az ovodában; június 18. d. e. (kezd. 8 órakor) a III. IV. osztályban, d. u. (3 órakor) zene és ének, vizsga I. szakasz; június 19-én d. e. (kezd. 8 órakor) az V. VI. osztályban, d. u. (3 órakor) zene és ének, vizsga a II. szakaszból (5 órakor) tanczpróba.

A hálaladó isteni tisztelet június 20-án, fél 7 órakor. — Érdemsorozat felolvasása és kiosztása a hálaladó isteni tisztelet után.

E vizsgálatokra az illető t. szülőket és iskolabarátokat tisztelettel meghívja. az igazgatóság.

Hirek és vegyesek.

Bóldog ünnepeket! — E szókkal üdvözik egymást ma az ismerősök, barátok, rokonok és családtagok, mert a pünköszt a keresztényiség megalapításának emlékünnepé s a szoborról, mely a multnak zárköve s egy szebb, jobb korának, a keresztényiség korának alapköve gyanánt tünik fel előttünk, az önfeláldozás, a szeretet meleg sugarai áradoznak szét s e sugarak hassák és melegsítik fel olvasóink kebelét, hogy oda varázsolják a felebaráti munkás szeretetet, mely csak jót tud tenni, jót tud művelni s menyországga képes átvarázsolni a helyet, hol átok és gyötrellem honol. E szeretetnek melege legyen a szentlélek ajándoka s űzze el a bánat sötét fellegét, olvassa fel a közönység jégburkát, mely itt-ott a kebleket bilinesek között tartja, hogy virágozhassek közöttük minden a mi jó, szép és nemes s naggyá és dicsővé lehessen közkincsünk, a magyar haza!

rá lesz s kivált a hegytetők vernyeges-sárgává, keményedettek lesznek, akár a téglá olyanná válnak. Ilyenkor csakis nehány igen alacsony eserje képes a tikkadt forróságot és az ott dühöngő meleg szeleket dacosan kiállani. Azok egyike a pozdorszerű fuchsia, Fuchsia lycivides L. Ez alacsony és szerfelett szétágazó növéssével különbözik a többi rokonfajoktól, nyáron át egészen levételen azonban virágainak egész özőne borítja, melyek a számtalan zsongó rovarokat és nem egy esiesergő kolibrít csabítanak magukhoz. Ezen kívül még a következő törpe eserjés növények teremnek társaságában: egy babérfaj, a Laurus caustica, a chileni Lithicserje, egy erőke Mimosa cavenia. Az oszlopos kaktusz, Cereus peruvianus kopasz gyertyatartó forma hajtásai és ágaival magaslik ki s itt-ott nyulának kocsiayon az agavéhez hasonló Poretia coarctata virágfartjei láthatók.

Egyéb fuchsia fajok mint a nálunk leggyakoribb biborveres fuchsia Fuchsia coccinea Ait. a mocsáros helyeket kedveli és Chilitől egészen a Magallán utjaig, ily minőségű területeken ember magasra nőt nagyon hatásos diszeserjéket képez. Az ágas fuchsia, Fuchsia racemosa L. Domingóban, nyugat Indiában honos, s az ugynevezett Fuchsia exortica. Lindl. Új-Seelandban.

A fuchsiák haszna és értékesítése otthonunkban igen jelentéktelen. A biborveres fuchsia s még egy pár rokon faj levelei és ágaiból egy forrázatot készítenek, mely forrolásas betegküel igen csillapító hatású; kérge és fás részei ép úgy, mint a hosszú virágú fuchsia-nak, Fuchsia macrostemma L. fekete festéket szolgáltatnak. Haitiban az ágas fuchsia leveleinek főtt levét, theáját, váltóláz és lymphm betegék isszák s az igen enyhítő szer e bajokban. Ez utóbbinak gyümölese ép úgy, mint a foga s levelű fuchsia-é is, Fuchsia denticulata L. Chilin és Új-Seelandban madarak táplálékául szolgál, de az emberek is, vagy nyersen, vagy czukorba főve megeszik.

Azt tartom, hogy e csinos disznóvény kedvelőit minden bizonnal érdekelni fogja annak Európában meghonosítása és mint szaporításának története. Mondják, hogy a fuchsiák legelső és ritka szép példányát Nyugat-indiából egy matróz hozta Angolhonba és itt tengerentuli messze utjából való emlék gyanánt nevének adta azt. Esetleg egy szeve-

Személyi hírek. Dap s y V i l m o s legfőbb itélőszéki bíró az ünnepeket városunkban tölti. — Szontagh Bertalan alispán Belegrádca utazott. — Br. Kaes táborserznagy, a VI. hadtest parancsnoka, Krohnenbold táborkari főnök, Rittner műszaki főnök és Martinek kapitány május hó 25. és 26-án városunkban időztek s megtekintették a katonaság elszállásolásra felajánlott helyiségeket s a leendő gyakorló tért, teljes megeledeéssel távoztak el körünkől.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Szontagh Zoltán gömör-kishontmegyei tornalljai járási szolgabíró, ugyanazon járás területére, a községi bíraskodást meghaladó kisebb polgári peres ügyekben való bíraskodási joggal ruházta fel.

Az új vasuti menetrend csaknem kivétel nélkül mindenkit kielegit, csakis bennünket nem, mert már szombaton délután postára kell adni lapunkat, hogy olvasóink akkor kaphassák meg, mint eddig kapták, holott az új vasuti menetrend életbelépte előtt elég volt, ha vasárnap reggel expedáltattott. Lapunk legközelebbi száma épen ez oknál fogva késett el.

Rendkívüli megyegyűlés volt Rimaszombatban folyó hó 26-ikán. — A gyűlésnek, melyre mintegy 130—140 megyebizottsági tag jelent meg, egyetlen tárgya volt t. i. a jövő országgyűlést összehívó legfelsőbb leirat felolvasása, mely alig vett a főispán megnyitó beszédével felőrt igénybe. Ugyanazon nap délutánján az állandó bizottmány tartott gyűlést, melyben kimondatott, hogy tekintettel a belügyminiszter leiratára, melyben a képviselőválasztások országsszerte jun. 13—22-ig van kitűzve, Gömörmegyében a választások megejtésére folyó évi június hó 13-ik napja tüzetett ki. Egyébiránt még eddig képviselőjelölteink ellenjelölt, nélkül állanak, még pedig következők: Fáy László kormánypárti a rimaszombati, Bornemisza István függetlenségi a rimaszécsi, Hevessy Benedek függetlenségi a tornalljai, Szentiványi Árpád mérsékelt ellenzéki a kövii, Hámos László kormánypárti a jolsvai, gr. Andrássy Manó kormánypárti a rozsnói kerületben.

A rimaszombati dalárda, mely kitaró szorgalommal készül a miskolczi országos dalár-versenyre, zászlójára új szalagot készített, melynek költségeit Rimaszombat lelkes hölgyei vállalták magukra. Hogy a fenti czél minél előbb valóvá lehessen, a dalárda választmányja saját kebeléből Lengyel Sámuel és Perez Sámuel urakat küldte ki egy aláírási ívvel hölgyeinkhez. Reméljük, hogy őket szivesen fogadandják még azok is, kik e tényről még eddig tudomással nem bírtak.

A miskolczi országos dalárünnepélyre, azokon kívül, kik ismerőseik s rokonaikhoz fognak szállni, 35 dalárdatag jelentkezett a mai napig. Minthogy pedig tudjuk, hogy többen ohajtanának még a pártoló tagok közül is ez ünnepeyen résztvenni, de eddig még nem jelentkezettek, tisztelettel tudatjuk, hogy a dalárda alelnökénél jelentkezhetnek s 2 frt befizetése után nemesak vasuti kedvezményben részesülendének de polgári álláukhoz illő szállásról is gondoskodva lesz.

Hosz május. Alig emlékezhettek még a legidősebb emberek is rozabb időjárásra, mint a minő gazdáink reményét megvénk több részében, de különösen a rimavölgyön elhervasztotta. A nagy hőség után, mely valósággal kánikulai volt, s mely a föld nedvét csaknem teljesen kiszívta s veteményeinket fejlődésükben megakadályozta, hirtelen hideg, esipős szeles idő következett, melyet erős dér követett. Szőlő, bab, tök, dinnye, dohany — különösen a szabadabb fekvésű helyeken — csaknem teljesen tönkre ment, úgy hogy sokan újra vetik. — A rozsnak csak részben és szórványosan ártott, míg a gyümölcsben is sok kárt tett.

Tavaszi mulatság. A rimaszombati iskolák növendékeinek tavaszi mulatsága e hó 29-én volt a szabadkai erdőben. — Az idő most is kevésbé volt kedvező, mivel hűvös délnyugati szél fujt egész nap s az új helyiség oly részben rendeztetett be az erdőnek, hol a tánczólok hasonló kellemetlenségnek mindig ki lesznek téve. — Mi előre felhívtuk a figyelmet arra, hogy a Sasányba vezető ut baloldalán lesz a legalkalmasabb hely, mert itt nap és szél ellen egyaránt védve lesz a szabadban mulató sereg s e mellett

délyes virágtenyésző meglátta azt és a nőnek szép összeg pénzt ajánlott, hogy ezen általa még nem ismert virágötvet engedné neki át. De a nő semmi áron sem akart megválni attól, mondván: hogy férje, midőn újabbán ismét utra kelt, nagyon is lelkére kötötte a növényt, s ő attól, bár mennyit igérjen, meg nem válik. A virágkedvelő a nő ezen szabadkozására haragra lobbant s a szegény asszony asztalára száz font sterlinget dobott, oly igérettel, hogy e töröl duványokat csinál, s a legelső két megeredett példányt ő neki adja. Ez ajánlat megnyugtatta a nőt, gondolván, majd ha férje visszatér, nemesak a virág két tövét mutatja fel, de egy nagyon jelentékeny összsziget is átadhat neki, — és beleegyezett. A vétel meg lett köve, a szenvedélyes virágtenyésző haza sietett kincsével, első dolga volt a töröl minden virágot és virágbimbót eltávolítani, s annyi dugványt metszett arról, a mennyit csak lehetséges volt, s azokat a hajtóházban eldugványozta. Itt csakhamar gyökeret vertek, ezen új tövek hajtásait ismét levágta és szintén eldugványozta úgy, hogy ezen eljárása folytán, nem is egy egész év alatt 300-nál több gyökeres példányt birt felmutatni és mind meg annyija igen ép, erőteljes s közel virágzással kecsgetető volt. A legelső kettőt a mint kivirágzott, igéretéhez hiven a matröz asszonynak vitte el. A többit azonban elrejtve és titokban tartotta. A virágokat kedvelő látogatóinak sohasem mutatott többet két tönél, s ezeket is úgy állította elő, mint egyetlen pár példányt, mely nem csak Angolországban, hanem egész Európában létezik. Mi sem természetesebb, hogy ily ritka disznóvényt minden virágtenyésző szeretett volna birni, s a kettő közül egyet. — rendesen egy font sterlingért s azt is különös szivességből vehette meg. Így történt, hogy egy pár év alatt a fuchsia dugványokért több mint kétezzer font sterlingre tett szert. A mi nem is lehetetlen, hiszen még napjainkba is, az új növényekért vagy azok magvait jól megfizettetik magoknak.

A virágkertészek a fuchsiákat eleinte apró virágcserepekben igen porhanyós és kövér földbe ültetik, melyet gyakoribb öntözéssel inkább nedvesen tartanak. A mint a tövek gyökérröztjai a virágcserep oldalait elérik, akkor jóval nagyobb edényekbe adják, mi több, még virágzásuk szakában is átültethetők, a mit nem épen minden disznóvény szível meg.

(Vége következik.)

azon előnye is meg van, hogy záporosó alkalmával könnyebben fedél alá vonulhat a közönség. Azonban a fentebb említett kellemetlen körülmény épen nem zavarta a mulatni vágyókat, s a délután oly intelligens és válogatott közönséget hozott össze, milyen rég volt ily multságokon. — Kár, hogy az elkésett mezei munka és a közel eső vásárok miatt a polgári elem nem vett részt oly számban, mint eddig. — Csaknem 10 óra volt, midőn a gymnasiumi ifjak a tanárikar vezetés alatt a városba visszatértek.

Körrendelet. A m. kir. igazságügyminiszter, 1881. elnöki száma alatt valamennyi kir. törvényszékhez, járásbírószághoz és kir. ügyészséghez a következő körrendeletet intézte: „Az országgyűlési képviselőválasztások közeledvén, kötelességemnek tartom a bírakat és kir. ügyészeket az 1869. IV. t. cz. 11. §-ára, illetve az 1871. XXXIII. t. cz. 16. §-ára, a bírósági hivatalnokokat pedig az ügyviteli szabályok 20. §-ára figyelmeztetni, melyeknek értelmében politikai jogaik szabad gyakorolhatása és meggyőződésüknek előzetes, sőt nyilvános kijelentése is meg van ugyan engedve, de másrésztől nem egyeztetendő össze sem az idézett törvénnyel és rendelettel, sem pedig — és különösen — a bírói állással, hogy akár politikai véleményük, akár képviselőjelöltük mellett toborzást gyakoroljanak, vagy nyilvános helyeken avagy gyülekezetekben szónokoljanak. — A büntető törvény sulya alá eső cselekményt követne el azon bíró, kir. ügyész vagy bírósági hivatalnok, a ki hivatalos állását felhasználva, pártfele, vagy az ő pártjára történés részére, hivatalos állásától függő bármily előnyt helyezne kilátásba, vagy az ellenpártiakat hivatalos állásától függő hátránnyal fenyegetné. Egyébként örömezt adok kifejezést azon várakozásomnak, hogy nem fordulandó elő eset, mely kötelességemmel tenni alkalmazni mindazon rendszabályokat, melyeket a kötelességükről megfélekedő bírák, ügyészek és bírósági hivatalnokok ellen a törvény az igazságügyminiszter rendelkezésére adott.”

Vörösmarty összes művei-nek 5. és 6-ik füzeté **M e h n e r V i l m o s** kiadásában megjelent. Ezek is mint előzőik kiváló gondos kiállításról tanuskodnak. E füzetes vállalatra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Megtörni a közönség közönyét az irodalom iránt van hivatva a „Magyar Salon,” melyről a fővárosi sajtó egyhanguan kimondotta, hogy „páratlanul áll irodalmunkban,” s hogy irodalmunk ilyen szemlélet még nem dicsőíthetett. Magunkról részint mondhatjuk, hogy a „Magyar Salon” valóságos irodalmi esemény és ha valaha, úgy most érkezett el az idő, hogy a magyar közönség bebizonyítsa, mikép képes fenntartani érdeklődése által oly irodalmi vállalatot, mely a legjobb külföldi vállalatokkal is kiállván a versenyt, hivatva van olvasósa által is a külföldről importált hontalan idegen folyóiratot kiszorítani. A „Magyar Salon” körül irodalmunk és művészetünk legkitünőbb képviselői csoportosulnak és a 2-ik füzet valóságos pazarul van kiállítva. Tartalma oly gazdag, hogy egy egész hasábot foglalna el, ha azt egészen felakarnók sorolni. Legyen tehát elég felmentenünk Jókai Mór „Apja fia” című új regényét, Kiss József gyönyörű költeményét, Klapka tábornok életnézetét, egy főur elbeszélését a trónörökösről, Beniczky-Bajza Lenke kitünő elbeszélését: „A nők hatalma,” P. Szathmáry Károly aeshetikai polemiáját, Borostyáni Nándor idegfeszítő regényét, melynek címe „Utazás a Dana jégén,” Körny kedves eszegetését Blaha Lujzánál tett látogatásáról, Hevesy József és Török László szép verseit, Fekete József érdekes reminiscenciáit, Marezali Henrik kitünő történelmi dolgozatát stb. stb. és azt a tömérdek szebbnél-szebb eredeti képeket (számra nézve vagy 35-öt) melyek pazarul díszítik e gyönyörű vállalatot. A kiadó-szerkesztők, kik tömérdek áldozatot hoznak az irodalomnak megérdemlik, hogy a közönség is pártolja nagyszabású vállalatukat. A „Magyar Salon” előfizetési ára negyedévre 1 ft 75 kr., félévre 3 ft 50 kr. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VIII., kerepesi-ut 13. sz. — Hisszük, hogy olvasóink közül tömegesen fogják támogatni e kitünő irodalmi szemlélet.

Az új ipartörvény. A szentesítés végett már fölterjesztett új ipartörvényt, az iparos-osztályra való különös tekintettel, bő magyarázatokkal és utbaigazító jegyzetekkel látta el Gelléri Mór az országos iparegyesület titkára; a mű sajtó alatt van és a legközelebbi héten, azonnal a szentesítése után megjelenik. Különösen föl hívjuk ipartársulataink és iparosaink figyelmét e magyarázatos kiadásra, mely az új ipari szervezettel szemben minden iparosra nézve nélkülözhetlen. Az országos iparegyesület ipartársulati szakosztálya melegen üdvözölte e mű megjelenését és olvasóinak fogva is készséggel ajánlja az összes hazai iparosok figyelmébe. Igen bő utasításokat és jegyzeteket tartalmaz a mű az ipartestületek alakítására, a segélypénztárak és szövetkezetek létesítésére, a békeltető-bizottságokra, az iparhatósági teendőkre és iparhatósági megbízottak feladataira nézve. A mű minél könnyebb hozzáférhetővé tétele szempontjából a kiadók tömeges megrendeléseknél olcsóbb árt szabtak, mivel kívánatos, hogy azt a most fennálló ipartársulatok összes tagjaik számára megrendeljük. Egy példány ára 60 kr. 10 példány 5 ft. 25 példány 10 ft., 50 példány 18 ft., 100 példány 32 ft. Ugy-e munka német nyelven Steinacker Odón iparkamarai tollvivő és orsz. képviselő szerkesztésében is megjelenik s ugyanily felvételek alatt megrendelhető. Megrendelések Gelléri Mór iparegyesületi titkárhoz intézendők, Budapest, újlilág-utca 14. szám.

„Kereskedelmi gyakorló könyvvitel” című mű szerkesztésére és kiadására határozta el magát Révay Károly, a kalocsai takarékpénztár dék főkönyvelője. E becses szakmunka, melynek ára 2 ft. hisszük, hogy méltó pártfogásra találанд ugy a kereskedők, mint a pénzügyesek hivatalnokai közt.

Nyilvános számadás.

A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete által, rendelkezési alapjának gyarapítása céljából, f. évi május hó 25. napján tartott tavaszi multság folytán bevételtet 66 ft 50 kr. kiadatott 28 ft 70 kr.

igy a tiszta jövedelem 37 ft 80 kr. volt. Felülfizetett: Miskolczy István 80 krt. Gömöry János 80 krt. Molnár József ügyvéd 80 krt. Gömöri Ede 80 krt. Draskóczy László 60 krt. Gees István 60 krt. Hollósy József 40 kr. Ecszeghy Ferencz 30 kr. Molnár János 30 kr. Simon Neitusz 30 kr. Majorossy Rudolf 30 kr. Sarinay

Ignác 30 kr. Kalla Mihály 30 kr. Zrack István 30 kr. Bódy Istvánné 20 kr. Simon Neituszné 20 kr. Ifj. Csapó Jánosné 20 kr. Erényi József 20 kr. Dideczky Gizella 20 kr. Kluck András 20 kr. Balázs Péter 20 kr. Fábry János 20 kr. Szeverényi János 20 kr. Hozelitz Jakab 20 kr. Klemba János 20 kr. ifj. Varga Andrásné 10 kr. Friedmann N. 10 kr. Stehlinszky Ignác 10 kr. N. N. 10 kr., összesen 9 ft 50 kr., melyért fogadják a szives pártfogók együletünk melyen érzett hálás köszönetét.

Rimaszombat, 1884. május 30.

Kacska Dániel,
mint a rendező bizottság elnöke.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés.)

Irta: **Merényi László.**

(Folytatás.)

— Ől—öljete meg, nem — nem mozdulhatok, nincs erőm — nincs annyi erőm sem, hogy még egyszer és utóljára láthassam őket! . . . Ah, mintha erőm nőne, erősödj s izmosodj! . . . Látom a sötét oszlopot, mely előttem lebeg ha! — látom — isten fényes nyílát, mely mellettem szállt alá. Ez jobbra mozdult, ez balra hullt e jelek halálomra emlékeztetnek. Es ime! látom — a hatalmas aranykézfőt, mely ujjal mutatott. Oh ezüst felhold — kettétörve bujdokló arany csillag . . . Csillagok ütközése emberhalál! . . . Es egy csillag ott bujkál, színe fehér, fehérbe játszó kék! Nem! — aranycsillag. Te hívsz — te ragyogsz felém. Fény csillag — illanó-villanó ragyogó csillag: te esalogsz? Nem! . . . Megyek, hozzád, megyek — Bud! . . . Es mégis — kiáltani — üvöltöni szeretnék. Kiáltok: jövel Bud! Ott vergődött aztán erőtlenség egyre sohajtva, majd folytatta kínos küzdelmeit.

— Ébredjete! keljete föl! apátok haldoklik. De e nyelv — e mozgékony húsarab — megtagadja most szolgálatát! . . . Bud jöjj el! Ah szobám szögletében egy roppanás s körülöttem — homály: világosságot — több világosságot! . . .

Es ime szavára világosság kezdett terjedezni a kis szobában, a homály eloszlott s derengő fény tűnt elő. S a fényből, gőzpáratok közül deli ifju alakjában egy alak bontakozott ki.

— Ah, tehát eljöttél, itt vagy?
— Itt, szólt a szellem.
— Ki vagy?
— Bud.
— Ah! Szép ifju!

V. A ma.

— Eljöttem vigasztalásodra s néz körül: tet zem-e, mert valódi alakomban jelentem meg.

— Ah! mily gyönyörű vagy! — sohajtott Varga, pedig csak az ajka mozgott szegénynek.

— No vigasztalódj, mert bemutatam magam. — fejtem: hosszukás és mégis gömbölyű — mint a tied — esontszerkezetem: isteni, hátamon és mellemen kasszerű domborodás: szakálom kerek, tömört és minden szála puha, lágy, mint a selyem — homlokomon anyajegy — csillag alakú ézesesomó, ép olyan, mint a tied, es fülem nézd, szabályosan piezi, s magasságom pedig alig üti meg az ötödfel labat. Ugy-e szépszálas legény vagyok mégis?

— Oly hatalmas szellem mint te, talán tetéőbb is lehetne.

— Gondolod? De nézd, nőni is tudok és most mind magasabb-magasabb leszek; no elég-e már, vagy még magasodjam? — szólj, nőljek-e még?

— Elég lesz e magasság szép ifju ember, te tetszel nekem.

— Tetszem? De nézd, most meg mind kisebb-kisebb leszek; kisebb leszek Babszem Jankónál, Hüvelyk Matyinnál, vagy épen Borszem Jankónál is s csak akkorka, mint egy mákszem vagy még ennél is kisebb, mint egy láthatlan arány. Es ez a szellem s lásd, e bűvös mondatra „Nyerd vissza alakod” — ime, visszanyerem rendes magasságomat, mely ötödfel láb meg egy hüvelyk! . . . De tekints már ruházatomra és fegyverzetemre is: hátamon bűvös köpönyeg; övem az örökké irni kész — s zer, és oldalamon görbe szablya s kezemben bűvös pálcika.

— De mond, mért ragyog a szemed?

— Azért golyóhó, mert láthatlak, mert testvéremet látom benned s ezért örömréztet fogott el . . . Testvérem vagy, mint mondám, és lásd köpönyegem.

— Köpönyed látom, remek és bámulatra méltó!

— Mint minden izem és porcikám; olvasd felálló gallérján az aranyujtással szőtt szót!

— H I V A T A L !

— Tudod mi van e szó fogalmához kötve? — egy egész szellemvilág: a — tisztviselők serege! Nézd köpönyem kerületét: az egész a földet ábrázolja: ez itt Európa, Azsia és Afrika; és ez — Amerika és a Tömzsök-rész. Ez csak a szárazföld, de a tengereket: zöld-, veres-, fekete és fehérnedv — a tinta pótolja. S e tarkáló kisebb-nagyobb pontok itt azon helyek, községek és városok megjelöléséül szolgálnak, a hol csak valahol hivatal létezik, — ugy-e tarka? mert hol találás csak egy jóvaló falut is, melyben fel ne üthetném a sátram? Ezt belül viselem, mert ez csak a visszája és megfordítva lásd, a színe — aranylő-kék. Es mivel bűvös köpönyegem ilyen, ha hatalmam az egész földre kiterjed; nézd, segélyzetén itt körös-körül a kerek föld minden íróeszköze — a kaczortól*, mert ez is szer, és a nádtól a legfinomabb aczélig — mind szemlélhető.

Mennyi ábra, képlet és alak. Es ezek közt a kerek föld minden írása — köztük a rovátkos írásmód, az indo-germán jegyek és az egyiptomi jelképestől a latin betűkig — mind szemlélhető: mert van itt: török és görög, perzsa és arabs, zsidó és kaldéi, szanszkrit és finn, cyril, sőt még a hunn-írás is mind szemlélhető. Es a legrégebb írás, es alakjai lásd ék-betűk. Ezek az ismertebb nemzetek írásai . . . Óseid írásmódját tudod-e olvasni, ismered betűit, az ék-írást s apraját a magyar kerek betűt? Ugy-e tudod? Ne olvasd, hanem a helyett inkább kövess!

— Hová?
— Megyünk világlátni: a végtelen ürbe, egyik csillagról a másikra pattanva, megmutatom neked a mindenséget

* Kaczor: horgas metsző-kés. A székelyek a jelenben is így nevezik a horgas kést, és így élő nem holt szó, még pedig Hun eredetű.

és az összetartó központi erőt; az erő- és hőforrását, a mi vonz és taszit. Jer, megmutatom a szellem szépségeit, mert kiállott szenvedésidért valamivel mégis csak kell kárpótolnom. Jer testvérem, és tisztulj meg! Jer no, mitse félj, repülve hasítjuk a levegő eget; vagy a föld gyomráig vislek ha tetszik. Haladunk, mint a gondolat: hisz lényünk szellemlétünkre oly könnyű, mint a tova szálló pelyhely vagy még ennél is finomabb, mint maga a villany és delej. Mert lásd, csak addig vagy a röghöz kötve, míg föl nem emelkedsz velem a magasba. Lényed aztán mehet velem a végtelen ürbe. Jer s győződjél meg, hogy a szellem hatalma nem ott végződik, a hol a lég és a csillagok születnek. A szellemnek is van anyaga, finomabb a delejénél s azért érzék-hatás alá nem esik s ez az anyagtalanság lét maga a szellem és te szellemi lény is vagy, de azért husból és esontból vagy alkotva, azért jer a szellemvilágba a szellemségeit megbámulni; hagyd el a földet s lépj be a világ-egyetembe — mert most odatartunk — és a lég rétegeibe, fel a fényes csillagok miliárdjai köze.

— En félek itt a magasban; mily hideg van itt.
— Ne félj, szellemem vezet. Most tekints alá a — földre és néz, mi a föld? — egy tündöklő csillag, mely fénylik és ragyog: ezért, mivel ezt is szemlélhetjük, az ész hatalma nagy és a szellem szépségei örök és szép. Fázol; reszketsz? — jer magasabbra, itt mén át a a lég a nap légkörébe.

— Oh, ne vigy oly magasra a naphoz oly közel, hisz — a semmisségbe hullunk.

— Kicsinyhítű, hát nem akarod az örök-tüzet, közelről szemlélni, haladunk, mint a cikázó villám a nap légköréből vissza a föld felé. De reszketsz, és mégis menjünk tovább az örök-tűz szemléletére. Félzs-e még az ismeretlentől?

— Láttam, már nem félek.

— Akkor fel a magasba; menjünk a nap légkörébe, mert légiuton haladunk; az erő- és hőforrása im ez. Félzs? — hisz lényünk egy vele; tűz és lég éltető elemed. Jer velem, fürödj meg a tűzforrásban, a delejtlő edzve itt már sértetlenül járhatunk a tűz oszlopai közt, nézd, merész boltíveit, a mint iva-viva magasra törve, lángnyelvekkel egymást nyalták és a honnan szikrázva tűzáporként hullnak alá. Jer a tűz forrójába — kékes-fehér a tűz magja s szárnyai is vannak — a vinnyogó tűzmadarak közé — s halld danájukat, sívító szél üzi őket; ugyan vinnyognak s egymás hátán törve elé ezt kiáltják:

„Fel-fel a magasba! Jer oda, hol röptük legmagasabb.
— Oh ne vigy a tűz kupjára, hol a tűz lángnyelvei összefolytak, hagyj itt gyönyörködni.

— Három napi utat tettünk, aludtál velem együtt. Ez óra-mű jelzi az idő folyását. . . . Ez már a Gyehenna; égő zsaratékok fészke. Ugy-e jó kéjes érzet fog el. Itt sértetlenül járhat-sz-kelhet-sz, hisz lényed egy már a tüzzel: mert a mi azt táplálja, — a jó meleg lég — téged is táplál; a mi azt élteti, téged is éltet. Nézd a nap-embert az izzó zsaratékok közt, mily kéjesen lép. Lét-elemed a tűz; egygyé lesz te is vele mint a nap fia. Mennyei tűz ez s az itt élő szellemserég közt tűzszikraként kipattanva, egyedi ezéled, rendeltetésed követve, jellegét öltesz magadra . . . De menjünk tovább.

— Oh ne vigy oly közel a tűz góczához, reszketek én itt az örök-tűz között: vigy oda, a hol a többi ily magam-forma emberek élnek.

— Kívánatos szerint történik, de érted-e a zsongóbongó szervtelen beszédet, mely szer nélkül közvetít: a tűz beszéde ez, mely forró imaöszönt szül. Jer innen s menjünk a szellemek hazájába oda, a hova kívánczoltál.

— Itt már enyhébb a lég.

— Az öröklet tájain haladunk, mely a menny és hőforrás egyesülése: önálló s zelle mi lét.

— Oh vigy engem oda?

— Haladunk s lásd lefelé szállunk a föld felé s újból három napot aludtunk s mind szállunk lejjebb-lejjebb, míg egy szép kertbe értünk. Látod-e ott a — esendes kristály-palotát, mely gyémánt oszlopokon nyugszik: nos tudod-e, kik vannak itt? **Magyarország, a magyar állam tisztviselői,** hírneves emberei, művészei, papjai és társai az elsőtől az utolsóig. E palotában helyeztük el a szellemi munkás sereget; itt vagon állandó lakhelyük, de innen mehetnek világlátni oda, a hova akarnak: légbe repülni, tűzforrásba fürödni, egyik csillagról a másikra pattanni, tündérekkel eyelegni és játszani. Ez a kéjforrás, kegyistennők hajléka ime itt van.

— Oh hogy özőnlenek, hogy rajznak felénk e szellemi munkások: én félek ez alakoktól

— Te még most is csak az ismeretlentől félsz, őket pedig az újság vonza; de mitől se tarts, eredj bátran nekik, oda, a hol a legtömöttebben állanak és meglásd, bántatlanul surranhatsz el mellettük. Ugy no látod, kezdetnek ez is jó; bátorsággal köztük elférhatsz s idővel még barátságokra is szert tehetsz.

— Oh mily kedves népek. S mind épek, szépek és —

— Es jók. Eldődeid. Itt barátom mindenki megtartotta egyedi sajátosságát és tulajdonságait ugy, a hogy a belső ember élt a földön.

— Különös! De hát kik e törpe alaku lények.
(Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

A rimaszécsi járás szolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

585. sz. — Közhírré tétetik, miszerint az üresedésben levő ajnácskői körorvosi állomásnak választás utáni betöltésére határidőül folyó évi július havának 28. d. e. 10 órája kitűzetik. A pályázati kérvények bezárólag július 20-ig be- küldendők lévén.

A megválasztandó körorvos évi illetménye 400 frt, 100 frt lakbérrel. Helybeli gyógykezelés nappal 20 kr. éjjel 40 kr. A körben nappali látogatásért 30 kr., éjjeliért 60 kr. A betegek tartozván az illető körorvos fuvarral ellátni. Minden hónapban azonban köteles a megválasztandó körorvos legalább egyszer saját fuvarján minden községben megjelenni, s addig ott maradni, míg minden beteget meg nem vizsgált.

Kelt Feleden, 1884-ik május hó 7-én.

Sándor Béla s. k. szolgabíró.

Felölös szerkesztő: **Bodor István.**

Fogorvosi jelentés.

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint ezentul minden szombaton Rimaszombatban megjelenni és a lentirt helyiségben fogorvosi rendeléseket teljesíteni, illetőleg fogműtéseket eszközölni fogok.

Mint hogy a modern foggyógyászat magas kifejlődésének megfelelő legújabb műszerekkel rendelkezem, azon helyzetben vagyok, hogy az egyes műtéseket aránylag rövid idő alatt, a beteg lehető kímélésével teljesíthetem.

Díjjak mérsékeltek és nyomtatott díjjegyzékek kívánatra bérmentesen beküldetnek.

Műtő helyiség: Rimaszombat, Losonezi utca, 15. sz. Nagy József-féle házban, Hollósi butorkereskedővel szemközt.

Rendelő órák: délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2-től 6-ig.

1—*

Dr Véber Ignác, fogorvos.

Végeladás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy a **Dr. Patzek Mór** ur házában levő

vegyeskereskedésemmel

végleg felhagyok, ennél fogva a raktáron levő összes tárgyakból végeladást rendezek és mindent a **saját beszerzési áron alól** bocsájtok a vevők rendelkezésére.

Számos látogatásért esd

Rimaszombat, 1884. május 20.

Birnstingel Emil.

2—4

Jégbiztosítás

A „Fonciére Pesti biztosító intézet“ nevében tisztelettel ajánlom figyelmébe a t. cz. biztosító közönségnek azon körülményt, mely szerint 5 első rendű biztosító intézet, u. m.: „**Első magyar általános biztosító társaság.**“ „**Fonciére Pesti biztosító intézet,**“ „**Assicurazioni Generali,**“ „**Ruiniione Adriatica di Sicurtà**“ és „**Duna biztosító társaság,**“ az ez idei jégbiztosításokra szövetkezésbe lépve, a díjszabályt egyenlően fogantatosítják.

Én, mint ezen társaságok egyikének kerületi képviselője, kérem a mélyen tisztelt biztosító közönséget, hogy a jégbiztosításokat méltóztassanak nálam eszközölni, következve természetesen, hogy az általam képviselt hazai biztosító intézetnek a felekkel szemben már eddig is tanúsított és ismert becsülése, úgy az eljárás körüli pontossága ezentul is szilárdan fenn fog tartatni.

Szintugy elvállalok mindennemű tűzbiztosításokat is, a lehető legelőnyösebb feltételek mellett s különösen a nálunk levő átalány (Pauschale) biztosításokra felhívom becses figyelmüket, különösen kiemelve, hogy a megyei „Gazdasági egyesület“ t. tagjai intézetünknel is az eddig élvezett előnyökben részesülnek.

Tisztelettel

Kern Adolf,

a „Fonciére Pesti biztosító intézet“ kerületi képviselője Rimaszombatban.

Hirdetmény.

1528. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **id. Ferjencsik János** végrehajthatónak **Ferjencsik Mária** férjezett **Kossuch Sámuelné** végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Tiszolcz községben fekvő a tiszolczi 223. sz. tjkvben id. Ferjencsik János s neje Faluba Zsuzsanna, Ferjencsik Mária és Lajos birtokára 320 frt, a tiszolczi 677. sz. tjkvben foglalt ingatlanokból Ferjencsik Mária sz. Kossuch Sámuelné $\frac{1}{10}$ rész jutalékára 80 frt, a tiszolczi 243. sz. tjkvben foglalt ingatlanokból Ferjencsik Mária Kossuch Sámuelné $\frac{1}{10}$ rész jutalékára 107 frt, a tiszolczi 522. sz. tjkvben foglalt ingatlanokból Ferjencsik Mária férj. Kossuch Sámuelné $\frac{1}{5}$ rész jutalékára az árverést 94 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi július hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Tiszolcz községben a községi háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a tiszolczi 223. sz. tjkvi birtoknál 32 frtot, — a 677. sz. tjkvi birtoknál 8 frtot, — a 243. számú tjkvi birtoknál 10 frt 70 krt. — az 522. sz. tjkvi birtoknál 9 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvszék mint telekvi hatóság Rimaszombatban, 1884. évi aprilis hó 8-án.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Birtok-bérbeadás.

A Kuhinka-féle esődtőmeghez tartozó több ezer kat. hold szántóföld, rét és erdőlegelőből álló birtok, melyhez a Gömör-megyében fekvő **Cseremos** és **Havrilai** puszták, továbbá Nógrádmegyei **Zelene** községben levő tagosított birtok és a Málnapataki határban fekvő **Szamotoercsi** pusztá tartozik, **folyó 1884. év október 1-től** több évre haszonbérbe kiadó.

A bérleti szándékozók értekezhetnek **Budapestben: Kramer Jakab** kezelő tömeggondnoknál és **Uj-Antalvölgyön** (Gömör-megye u. p. Kokova) a **gyári kezelőség**nél.

Két Kölber-féle hintó

a legjobb állapotban levők és könnyű járásuak — az egyik nyitott, a másik félfedelű — igen jutányos áron eladó.

Hol? megmondja e lap kiadója.

1—*

Hirdetmény.

A pálfalai koresma a hozzá tartozó mintegy 10 hold rét szántóföld és legelővel együtt az 1885-ik év január hó 1-ső napjától 3 egymás után következő évre folyó 1884-ik év július hó 7-ikén d. e. 10 órakor Pálfalán, a helyszínén, haszonbérbe fog adatni. A bérleti szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt 100 frtot bánatpénzül letenni.

A bérleti feltételek addig is alantírottnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Pálfalán, 1884. május 24.

2—2

Szőke István, kézbirtokossági igazgató.

Fényképezési jelentés.

Alólírott tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség tudomására, hogy — Budapestről, hol ismereteit gyarapítandó ekkoráig tartózkodott, — visszaérkezett és működését ismét megkezdendi. Felhivatnak tehát mindazok, kik igazi művészi kivitelű fényképeket ohajtanak, szerencsétlenségük látogatásaikkal.

Rimaszombat, 1884. május 31-én.

Andrássy Mór, fényképező.

Felvételi helyiség: Rimaszombat, Losonezi utca 30. sz. alatt levő **Badinyi Gyula**-féle házban.

1—*

Hirdetmény.

^{71/1884.} sz. — Alulírt kiküldött végrehajtó, az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Rimaszécsi kir. bíróság ^{887/84.} sz. végzése folytán, **Kubinyi Andor** javára **Müller Ignác** várgedei lakos ellen 600 frt s jár. erejéig fogantatosított végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 1177 frt 40 krra becsült 2 drb szőrő rosta, egy szecska-vágó gép, egy lőerőre alkalmazott eséplő gép, s több drb házi-butorok s egyéb bolti cikkek u. m. szappan, olaj, karton-szövet, fűszer- és vasneműek e folyó évi június hó 5-én d. e. 9 órakor Várgedén Müller Ignác lakásán nyilvános árverés útján elfognak adatni. Miről a venni kívánók azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy nevezett tárgyak az 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében becsárón alól is elfognak adatni.

Rimaszécs, 1884. május 24.

Vatthay Sándor, végrehajtó.

Birtokbérlet.

Özvegy **Ujházy Tivadarné** született Malatinszky Irma urnő ezen megyébeni pongyeloki tagosított birtok, mely 10 hold belsőségből, 160 hold szántóföldből, 52 hold rétből, 750 hold erdő s legelőből áll, e mellett lakó- és gazdasági épületekkel el van látva, — jövő 1885-ik évi marcius 19-től kezdve haszonbérbe vehető. Bővebb értesítést ad **Csider Károly** ügyvéd Rimaszombatban.

2—2

Hirdetmény.

913. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ferencsik Andrásné** végrehajthatónak, **Haviár** szül. **Stempel Mária** végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Tiszolcz községben fekvő a tiszolczi 722. sz. tjkvben foglalt Haviár sz. Stempel Mária nevében álló ingatlanokra az árverést 488 frt 50 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi június hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Tiszolczon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 488 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. tszék mint tkvi hatóság Rimaszombatban, 1884. év február 29-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

A CSIZI jód- és bromtartalmu ásványforrás

folyó aprilis havától új tulajdonosok birtokába ment át, kik is a gyógyforrás kezelésével engem bíztak meg s akként intézkedtek, hogy az eddigi hiányos kezelés, bár nagy anyagi áldozatok árán, de teljesen kiegészítve legyen, s hogy a csizi víz a követelményeknek minden tekintetben megfelelő minőségben, izletes kiállítással s gondos csomagolás mellett jusson forgalomba. A fürdést igénybe vevők kényelmére pedig a gyógyforrás közvetlen közelében több fürdő- és lakószobát alakítottak és rendeznek be s **az idény június hó 15-én nyílik meg.** Az erre vonatkozó megkezesésekre felvilágosítással készségesen szolgálók.

Ezen hazánk legifjabb jód-forrásvíze tudvalevőleg a legsikeresebben gyógyítja: a görvélykór minden alakját, a mirigy beszűrődéstől egészen a esontbántalmakig épen úgy a mirigy szerv- és izütelekben, esonthartyákban, heves lobok után visszamaradt lobterményeket, valamint kitünőnek bizonyult külsőleg is használva, különféle szervek daganatainál, a másod s harmadlagos bujakórban, különösen higanyos gyógyszerek használata után, görvélykóros eredetű bőrbajokban, üdült, eszű és köszvénybántalmaknál stb.

Folyton friss töltésű csizi víz nagyban és kicsinyben megrendelhető nálam, ugyszinte kapható valódi minőségben **Budapestben: Édeskúty Lajos, Frum István, Emerling és Rabsch, Matteni és társa** urak ásványvíz üzletükben.

1—3

Lamos Lajos,

gyógyszerész Rimaszécsen. (Gömörm.)